

Alus: Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 1
„Põhikooli riiklik õppekava“
(Vabariigi Valitsuse 23.03.2023 määruse nr 18 sõnastuses)

Rahatarkus

Valdkond	Sotsiaalsed, matemaatika, kunst ja tehnoloogia
Valikaine nimetus	Rahatarkus
Eeldusaine	-
Lõimumine	Matemaatika, eesti keel, kirjandus, inimese-, kunsti- ja tehnoloogiaõpetus
Õppe kavandamine ja korraldamine	Rahatarkuse ainekava on loodud toetama II kooliastme õpilaste finantskirjaoskuse arengut. Ainekava tugineb raamatu "Koer nimega Money" sisule ja selle alusel koostatud töölehtedele, pakkudes praktilisi ja elulähedasi näiteid rahaga seotud teemade mõistmiseks ja rakendamiseks. Tunnikavad on loodud 5-osalise tunnikava põhjal. Tund koosneb: häälestus, selgitus, juhendatud harjutamine, iseseisev töö ja tagasiside. Eesmärk on sõnastatud kavas õpilase ja esitluses mina-vormis. See aitab õpilasel tunni eesmärgi tunni lõpus analüüsida. Tunnitegevused on mitmekesised ja sisaldavad: • individuaaltöid, mis arendavad iseseisvat mõtlemist; • paaris- ja rühmatöid, mis toetavad koostööoskusi; • kogu klassiga toimuvat arutelu, mis julgustab ideede vahetust ja analüütilist mõtlemist; • valikuvõimalusi: mõned ülesanded saab teha kas veebis või klassi tahvlile märksõnade kirjutamise abil. Koos sissejuhatuse ja kokkuvõttega on kokku 24 teemat. Enamus teemad on mõeldud ühe 45-minutilise kontakttunni jooksul läbimiseks.
Valikaine õppe- ja kasvatuseesmärgid	1) Kujundada õpilastes teadlikkus eesmärkide seadmise olulisusest ja oskus oma soove planeerida ning analüüsida. 2) Arendada õpilaste finantskirjaoskust, sealhulgas eelarvestamist, kulude ja tulude hindamist ning laenamise ja investeerimise põhimõtete mõistmist. 3) Tugevdada õpilaste eneseuskust ja enesekindlust, toetades neid eesmärkide visualiseerimisel ja saavutamisel. 4) Arendada õpilaste probleemilahendus- ja otsustusoskusi, mis on vajalikud iseseisvate rahaliste otsuste tegemiseks.

	5) Toetada koostööoskuste arengut grupitööde ja arutelude kaudu. 6) Kujundada teadlikkus vastutustundlikust tarbimisest ja rahatarkuse olulisusest igapäevaelus. 7) Tutvustada õpilastele ettevõtluse põhimõtteid ja tulu teenimise võimalusi, arendades loovust ja algatusvõimet. 8) Julgustada õpilasi oma tugevusi avastama ja rakendama, luues sidemeid isiklike huvide ja karjäärivõimaluste vahel.
Õpitulemused	• Õpilane mõtestab ja paneb kirja oma soovid. • Õpilane visualiseerib oma eesmärged koostades pildikogu kolmest kõige olulisemast soovist. • Õpilane meisterdab enda soovide jaoks soovikarbi. • Õpilane arvutab enda soovide maksumuse, sh arvestab ka võimalike lisakuludega. • Õpilane tutvub ning võtab kasutusele tööriista, mille abil enesekindlust kasvatada • Õpilane teab, mis on ettevõtlus ning millal on vaja ettevõtlus ametlikult registreerida; missuguseid töid ja millises mahu võib ta II kooliastme noorena teha; oskab selgitada, milliseid makse ta peab maksma, kui ta teenib tulu, kui ta tegeleb ettevõtlusega või töötab kellegi heaks. • Õpilane mõtleb enda tugevustele ning asjadele, mida teha meeldib. Lähtuvalt sellest paneb kirja ideid, kuidas nendega oleks võimalik raha teenida • Õpilane koostab enda päevaplaani ning <i>to-do listi</i>. • Õpilane mõistab, mida toob kaasa raha laenamine. Õpilane õpib arvutama lihtintressi. • Õpilane valib endale n-ö hane toitmise jaotuse: kui palju tema hani süüa saab ehk mitu protsenti ta sissetulekust paneb kõrvale, mida ta kunagi ei kasuta ja see hakkab talle intressi teenima. • Õpilane koostab enda võrgustiku. Analüüsib, kuidas inimesi enda ümber saab kasutada eesmärkide saavutamiseks. • Kogukonna kaasamine ja panustamine rahatarkuse teadlikkuse suurendamiseks. Õpilastele korraldamise ja raha teenimise kogemuse pakkumine. • Õpilane oskab otsida infot pankade hinnakirjadest ja andmeid võrrelda • Õpilane avardab silmaringi rahatarkuse ja/või ettevõtluse teemal. Õpilasel tõuseb motivatsioon oma rahaasjade edendamiseks läbi põneva väljasõidu. • Õpilane teadvustab oma hirme ning mõistab, miks inimesed teevad neis ärevust tõstvaid asju. • Õpilane tutvub investeerimise põhitõdedega. • Õpilane mõistab, et eesmärkide saavutamine nõuab eneseületust.

	• Õpilane oskab selgitada mõisteid kasum, kahjum, investeerimine, aktsiafond ja fondifond. Õpilane mõistab liitintressi põhimõtet ja oskab seda arvutada. • Õpilane teab, kuidas investeerimisel riske hajutada. • Õpilane usub endasse ning oma soovide täitumisse.
Valikaine sisu	• Eesmärkide seadmine • Eesmärkide visualiseerimine • Soovikarbi meisterdamine • Soovide maksumus • Enesekindluse kasvatamine • Mida pean maksudest õpilasena teadma? • Plaanide elluviimine • Otsusekindlus ja aja planeerimine • Raha laenamine ja intress • Kuldmuna • Võrgustik • Rahatarkuse õhtu • Arvelduskonto ja väärtpaberikonto • Hirmud • Investeerimine • Eneseületus • Riskitaluvus • Eneseusk
Õppekeskkond	Õppekeskkond hõlmab füüsilist, digitaalset ja sotsiaalset ruumi, kus toimub õppimine. Rahatarkuse aine jaoks on vaja mitmekesist ja paindlikku keskkonda: 1. Füüsiline keskkond: Hästi varustatud klassiruum grupidöödeks, praktilisteks ülesanneteks ja visuaalseteks tegevusteks. 2. Digitaalne keskkond: Arvutid, internetiühendus ja virtuaalsed platvormid veebipõhiste ülesannete ja simulatsioonide jaoks. 3. Sotsiaalne ja emotsionaalne keskkond: Toetav ja avatud õhkkond, kus julgustatakse koostööd, arutelusid ja enesekindluse kasvu. 4. Praktiline keskkond: Väljasõidud, töötoad ja külalisesinejad, kes seovad teooria reaalse eluga ning annavad praktilisi oskusi.
Hindamine	Hindamise põhirõhk on protsessi analüüsil ja oskuste arengul. Tagasisidet antakse nii individuaalsete kui ka rühmatööde põhjal, hinnates nii teadmiste omandamist kui ka praktilist rakendamist.

	Hindamine on mitmeeristav. Igale hindele lisatakse kommentaar, kui suures osas vastas töö ülesandele ning kas oli puudusi. Hinne “A” - 100-50% Hinne “MA” - 49 –0%
Õppematerjalid Kirjandus (soovituslik)	• Schäfer, B. (2020) “<i>Koer nimega Money</i>”. Kirjastus WW Print • Raamatu töölehed, õpetaja juhendmaterjal, tunnikavad https://www.fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppematerjalid-ii-kooliaste